

OPCIÓ A

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

A Catalunya, la qüestió de l'organització territorial de les Administracions Públiques ha generat nombroses controvèrsies. L'inici d'aquesta discussió, que encara segueix en l'actualitat, es remunta a finals del segle XIX amb el naixement del catalanisme polític i el seu rebuig a la divisió provincial establerta el 1833. Els episodis més coneguts d'aquesta polèmica territorial arrenquen amb el debat sobre la comarca, en el primer terç del segle XX, que va culminar el 1936 (en plena guerra civil) amb l'establiment de la divisió comarcal, suprimida a continuació per la dictadura franquista. La discussió posterior es va centrar en la vigència i la idoneïtat de la comarca com a àmbit de l'organització territorial de la Catalunya democràtica, durant els anys de la transició política. Posteriorment, el 1987, la Generalitat va optar per restablir, amb algunes modificacions, la divisió comarcal de l'època republicana [...].

L'últim episodi d'aquesta polèmica territorial ha estat l'elaboració de l'*Informe sobre la revisió del model d'organització territorial de Catalunya* (2000), portat a terme per una Comissió d'Experts nomenada pel Parlament de Catalunya. En aquest informe es proposa la reorganització del conjunt de les divisions territorials catalanes, des de les províncies fins a les comarques i els municipis, amb la finalitat de racionalitzar el conjunt de l'Administració Pública i fer més eficaç la prestació de serveis públics a la població.

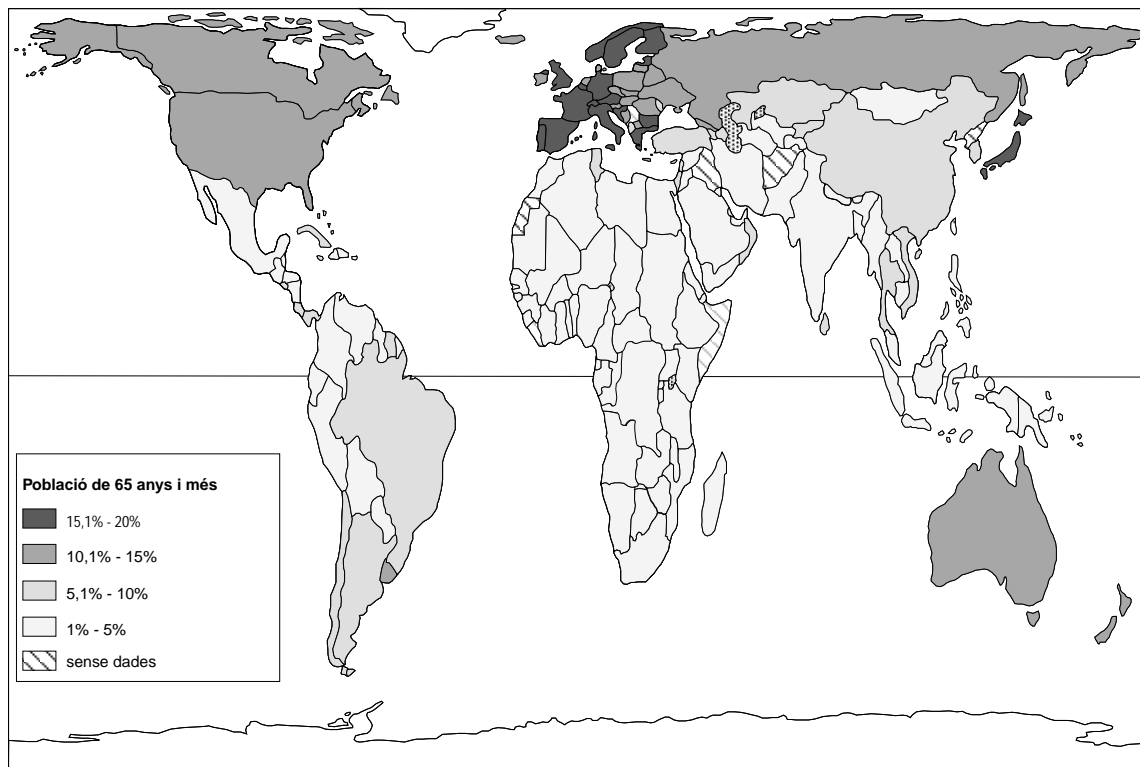
R. MAJORAL. *Cataluña: un análisis territorial*. Barcelona: Ariel, 2000

1. Resumeix les principals idees del text. [1 punt]
2. Indiqueu quines van ser les modificacions introduïdes en la divisió comarcal de Catalunya l'any 1987. Digueu també quina institució és responsable de la gestió de cada comarca i exposeu breument quina és la seva composició i quines són les seves competències. [1,5 punts]
3. Redacteu una breu exposició sobre les divisions territorials que existeixen a l'Estat espanyol, d'acord amb l'esquema següent: tipus de divisió, institució responsable de la seva gestió i competències que li corresponen. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

L'ENVELLIMENT DE LA POBLACIÓ

Informe sobre el desarrollo humano 2003, PNUD

1. Descriviu la informació que proporciona el mapa. [1 punt]
2. Exposeu, fent referència al contingut del mapa, les causes que provoquen l'actual distribució de l'envelliment de la població a escala mundial. [1,5 punts]
3. Analitzeu l'envelliment de les estructures demogràfiques i indiqueu d'una manera especial les seves conseqüències demogràfiques, socials i econòmiques. [2,5 punts]

OPCIÓ B

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Tot i que a la Cimera de la Terra de Johannesburg es va posar de manifest la importància de l'energia per al desenvolupament dels països pobres i l'impacte que el model energètic actual té sobre el clima, la declaració final no incloïa l'objectiu proposat per la Unió Europea d'assolir que el 15% del consum d'energia procedís de fonts renovables, fet que delata la dificultat de la gran majoria dels països industrials per a canviar les tendències en el consum. Espanya no deixa de ser un cas extrem: tot i haver-se compromès a limitar entre el 2008 i el 2012 l'augment de les emissions de CO₂ el 15% per sobre de les de l'any 1990, actualment ja supera amb escreix el 30%. [...]

La política de preus incentivats a l'electricitat procedent de fonts renovables ha donat un molt bon resultat per a aconseguir el desenvolupament de moltes de les tecnologies incipients. Els països que han adoptat aquest sistema solen ser els que han aconseguit unes taxes de penetració més altes d'aquestes energies: Alemanya, Espanya, Dinamarca i, més recentment, França, Portugal i Àustria.

J. SERRASOLSES. *Enciclopèdia Catalana. Anuari 2002*

1. Identifiqueu les principals idees del text. [1 punt]
2. Expliqueu de manera detallada quin és l'impacte que el consum d'energies té actualment sobre el clima i preciseu quines són les energies utilitzades que hi tenen més incidència. [1,5 punts]
3. Indiqueu les característiques generals de les fonts d'energia renovables i les fonts d'energia no renovables, detalleu quines són en cada cas i expliqueu-ne els avantatges, la problemàtica, i l'ús i la importància en l'actualitat. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu la taula següent i responeu a les qüestions.

ÍNDEX SINTÈTIC DE FECUNDITAT (ISF) EN RELACIÓ AMB ALTRES ÍNDEXS, 2000-2005

Índex de desenvolupament humà (IDH) alt	1,8	ingressos alts	1,7
IDH mitjà	2,4	ingressos mitjans	2,1
IDH baix	5,6	ingressos baixos	5,7
TOTAL MUNDIAL	2,7		

Informe sobre el desarrollo humano 2003, PNUD

1. Descriviu la informació que proporciona el quadre estadístic i definiu els conceptes de *fecunditat* i *desenvolupament humà*. [1 punt]
2. Expliqueu què són i què mesuren l'índex sintètic de fecunditat (ISF) i l'índex de desenvolupament humà. Enumereu cinc indicadors socioeconòmics més. [1,5 punts]
3. Analitzeu les relacions entre desenvolupament humà, nivell d'ingressos i ISF. [2,5 punts]

OPCIÓ A

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Tot fa pensar que l'increment en la producció agrària que es preveu per als pròxims anys comportarà una major intensificació de la producció, no solament en els països amb sistemes de producció agrària més avançats, sinó també en països en vies de desenvolupament. Tanmateix, hom es pregunta fins a quin punt podrem mantenir la intensificació de l'agricultura i les subsegüents conseqüències mediambientals. Les principals conseqüències biològiques de la intensificació agrícola són un augment de les pèrdues de producció a causa de plagues, malalties i males herbes (malgrat que hagi augmentat sensiblement l'ús de pesticides) i un notable empobriment de la fracció biòtica del sòl (que té un paper fonamental en la seva fertilitat).

D'altra banda, la intensificació incideix també sobre la quantitat i la qualitat dels recursos naturals a través de fenòmens com són l'erosió, l'exhauriment, la contaminació i la salinització de l'aigua, o l'emissió de gasos contaminats a l'atmosfera com a conseqüència de l'aplicació de pesticides i fertilitzants.

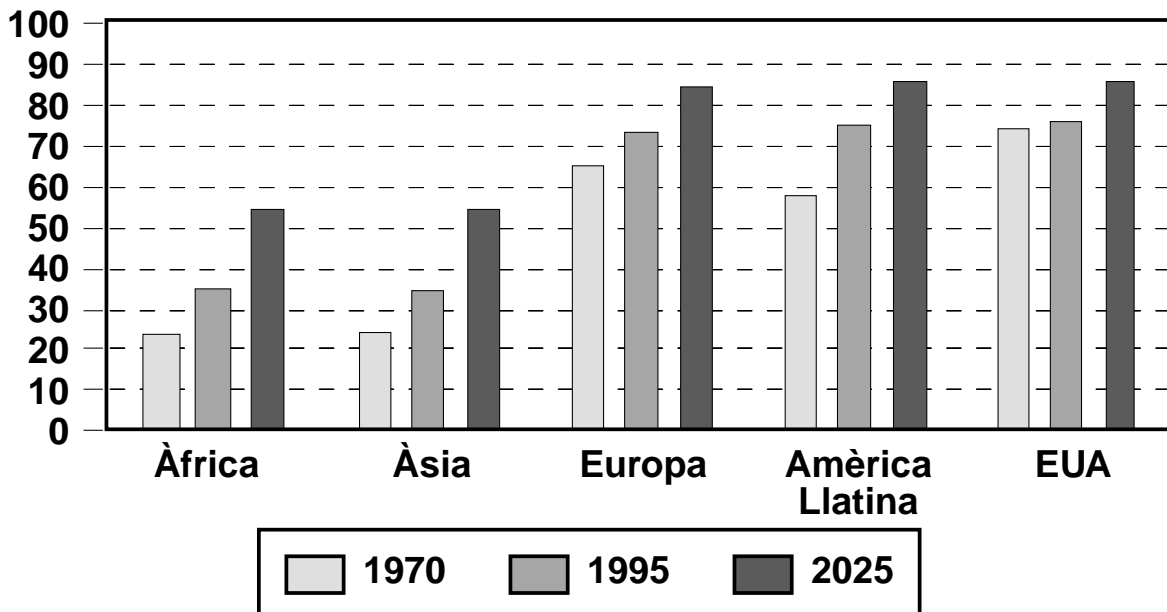
J. COMAS i R. ALBAJES. *Enciclopèdia Catalana. Anuari 1997*

1. Resumiu les principals idees del text. [1 punt]
2. Definiu què s'entén per *revolució verda* i indiqueu-ne els avantatges i inconvenients. [1,5 punts]
3. Exposeu els processos de producció agrícola i ramadera i el seu impacte sobre el medi natural. Citeu alguns impactes de les activitats agràries i les seves conseqüències. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu el gràfic següent i responeu a les qüestions.

POBLACIÓ RESIDENT EN ÀREES URBANES (en %)

Dades per a la Conferència Hàbitat II, ONU, Nova York, 1995

1. Descriviu el tipus de gràfic i resumeu la informació que proporciona. [1 punt]
2. Exposeu les diferències més destacables entre les ciutats dels països desenvolupats i les dels països en via de desenvolupament pel que fa al creixement de la població urbana i a les causes que expliquen aquest creixement. Citeu tres ciutats amb un creixement de la població elevat i tres amb un creixement baix o nul. [1,5 punts]
3. Resumeu els principals problemes que ha d'afrontar quotidianament una gran ciutat. [2,5 punts]

OPCIÓ B

EXERCICI 1 [5 punts]

Llegiu el text següent i responeu a les qüestions.

Segons Jesús Burgueño, el 1810 hi havia unes 2.000 jurisdiccions, que es van reduir a 1.742 municipis a mitjan segle XIX i a 1.085 a principis del segle XX, xifra que pràcticament es va mantenir estable durant més de mig segle. A conseqüència del fort èxode rural, a partir de 1960 es va impulsar un procés de reduccions que va comportar la supressió forçada d'un bon nombre de petits municipis, generalment situats a les comarques d'alta muntanya (l'Alt Urgell, els dos Pallars, l'Alta Ribagorça, la Val d'Aran). El 1979 el nombre de municipis s'havia reduït a 934.

Des de 1979 fins a l'actualitat s'ha produït un lent increment del nombre de municipis fins a arribar a la xifra de 946 l'any 2001. En definitiva, el resultat final d'aquest procés és un mapa municipal molt complex, tant pel que fa a la mateixa delimitació municipal, que en molts casos té un origen molt antic, com pel que fa a les abismals diferències que mostren els municipis en extensió i població (més de la meitat no arriben als 1.000 habitants i només uns 130 municipis superen els 10.000).

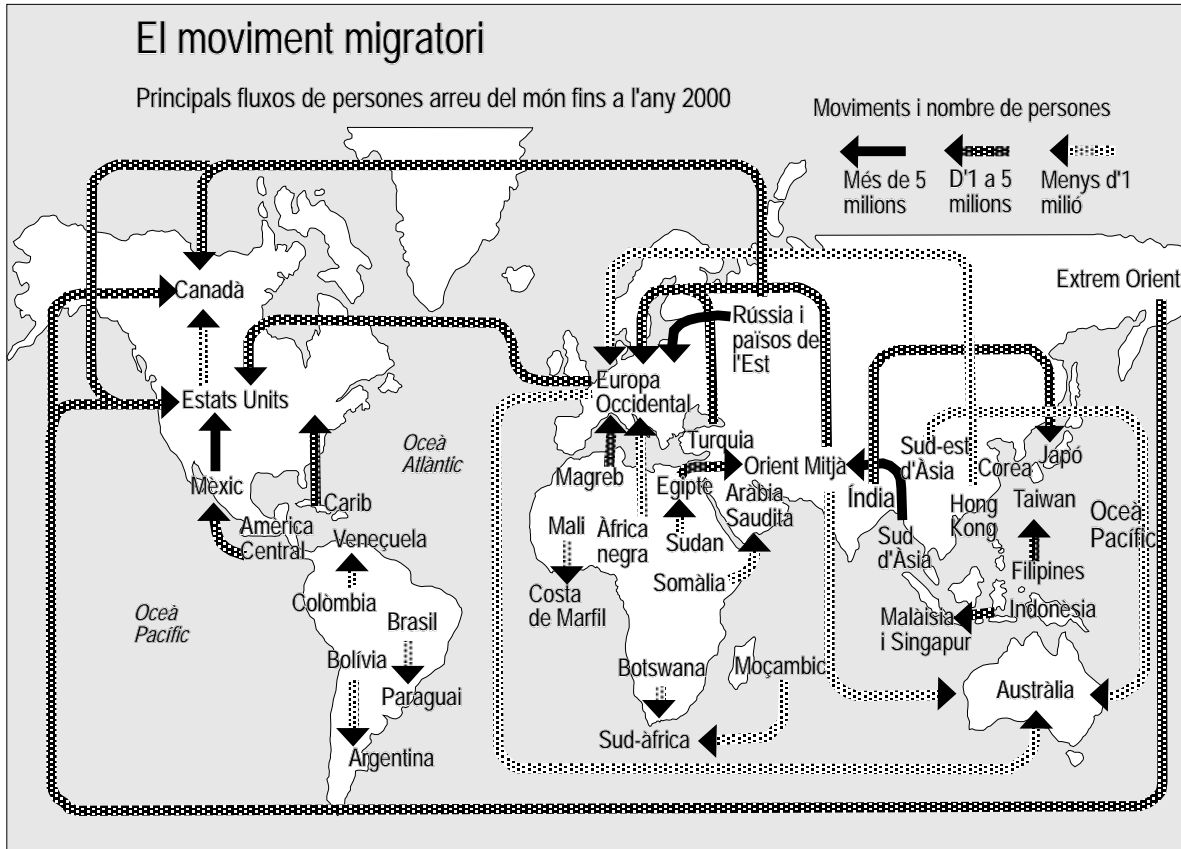
R. MAJORAL. *Cataluña: un análisis territorial*. Barcelona: Ariel, 2002

1. Identifiqueu les principals idees del text. [1 punt]
2. Citeu tres competències que tinguin reconegudes els municipis de Catalunya i expliqueu en què consisteixen. A continuació indiqueu qui pot decidir sobre l'alteració dels límits dels municipis o sobre la seva supressió. [1,5 punts]
3. Exposeu les principals característiques de l'organització territorial i administrativa de Catalunya com a comunitat autònoma. En la vostra exposició esmenteu les institucions d'autogovern i les competències que els corresponen. Indiqueu també, citant algun exemple, els possibles avantatges i inconvenients del model autonòmic per a Catalunya. [2,5 punts]

EXERCICI 2 [5 punts]

Observeu el mapa següent i responeu a les qüestions.

EL MOVIMENT MIGRATORI, 1990-2000

1. Descriviu la informació que proporciona aquest mapa. [1 punt]
2. Expliqueu tres tipus de causes dels fenòmens migratoris a escala mundial i esmenteu-ne exemples concrets. [1,5 punts]
3. Exposeu les conseqüències dels fenòmens migratoris actuals fent un esment especial dels possibles resultats del contacte entre cultures diferents. [2,5 punts]